

Europa investeert
Vlaanderen groeit

ESIF
Doelstelling “Investeren in groei
en werkgelegenheid”

Operationeel programma
EFRO Vlaanderen
2014 – 2020

Prioriteit 2. Versterken van het
concurrentievermogen van kmo's

Oproep FICHE

Specifieke doelstelling 5 - 'Bevorderen van een internationaal ondernemersklimaat'
Internationaliseren en verankeren van bedrijven.

1 Context van de projectoproep

1.1. Prioriteit

Ondanks een gestage verbetering van de ondernemersdynamiek, kenmerkt Vlaanderen zich door een lage ondernemersgraad, een lage oprichtingsquote en weinig snelgroeiende gazellen. Wil Vlaanderen zijn economische positie behouden en de concurrentiepositie versterken dan is het belangrijk dat ingezet wordt op het bevorderen van ondernemerschap en het stimuleren van de internationale oriëntatie van kmo's.

Binnen deze prioritaire as worden de inspanningen dan ook gericht op volgende 4 specifieke doelstellingen:

- bevorderen van intrapreneurship en nieuwe vormen van ondernemerschap
- bevorderen van een ondernemings-vriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen
- kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen bij kmo's verbeteren
- bevorderen van een internationaal ondernemersklimaat

Het totale budget voor deze prioriteit bedraagt 29,8 miljoen euro, voor een periode van 2014 tot 2020. Er zal over worden gewaakt dat enkel projecten worden gesteund die additioneel en complementair zijn t.o.v. het bestaande instrumentarium.

1.2. Internationalisering Vlaamse economie

Het Vlaams regeerakkoord noemt de internationalisering van de Vlaamse economie een absolute prioriteit van de Vlaamse Regering. Immers, "Vlaanderen is met zijn open economie meer dan andere landen en regio's afhankelijk van de internationale context en tendensen. Willen we onze toekomstige welvaart verzekeren, dan moeten we de concurrentiepositie van Vlaanderen nu versterken, of we gaan achteruit. Het is van cruciaal belang voor de welvaart van elke Vlaming dat we die open economie blijven stimuleren."

In de loop van 2015 en 2016 is hiervoor een concept van strategie in co-creatie uitgewerkt met 150 Vlaamse bedrijven, kennisinstellingen, ondernemersorganisaties en overheden en aan de Vlaamse Regering gepresenteerd op 25 november 2016 onder de naam '[Vlaanderen Versnelt!](#)'.

Tijdens het co-creatieproces waaruit de strategie voor internationalisering van de Vlaamse Economie "Vlaanderen Versnelt!" is gevolgd, kwam de vraag naar transparantie in de vele initiatieven, de vraag naar meer coördinatie en minder overlap sterk tot uiting. Om de doelstellingen van deze Vlaamse strategie te bereiken, is een gecoördineerde aanpak nodig. Flanders Investment & Trade (FIT) vervult de rol van centrale actor in de uitvoering van de strategie en neemt samen met het Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) een coördinerende rol op binnen deze oproep.

Deze oproep richt zich op projectvoorstellen van indieners die Vlaamsbreed kunnen werken.

1.3 Doelstellingen van de oproep

De doelstellingen voor deze oproep zijn sterk gelinkt aan een aantal doelstellingen uit de strategie Vlaanderen Versnelt!, namelijk:

1.3.1 'Meer Vlaamse bedrijven met potentieel doen internationaliseren'

Uit onderzoek blijkt dat hoewel grote bedrijven en dochterondernemingen van multinationals tekenen voor de meerderheid van de export, kmo's een centrale rol spelen bij het genereren van nieuwe export, en dat kmo's die internationaliseren productiever zijn, sneller groeien en hun risico's beter spreiden. Ze kunnen namelijk hogere winstmarges halen in het buitenland, goedkoper inkopen en uitbesteden, en schaalvoordelen boeken. In tijden van crisis is risico's spreiden over verschillende afzetmarkten een goede strategie. Globalisering, digitaliseren en nieuwe business modellen vragen vaak om globale markstrategieën.

België is de derde meest geglobaliseerde economie ter wereld (ETH Zurich KOF Index of Globalization 2016), de mondiale nummer 3 qua exportratio en de nummer 12 in de wereld als exporteur van goederen en diensten. We staan evenwel voor enorme uitdagingen:

- het aantal goederenexporteurs stijgt niet meer
- export en exporterende kmo's van goederen richten zich nog te weinig op markten buiten de Europese Unie.
- België verliest marktaandeel in de wereldhandel. Op zich scoort België niet slechter dan de buurlanden en zien we een stabilisering sinds 2012, maar echte groei wordt niet meer opgetekend.
- het aantal bedrijven dat goederen exporteert buiten de EU of ter waarde van meer dan 1 miljoen euro per jaar binnen de EU, is volgens cijfers van de Nationale Bank van België sterk gedaald tussen 2007 en 2011, en bleef sindsdien op een relatief laag niveau. In 2015 is er zo een status quo ontstaan ten overstaan van 2014. (Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal exporterende dienstenbedrijven).

Onder andere de 'Small Business Act'-factsheet wijst er verder op dat hoewel Vlaanderen hoog scoort op innovatie, het minder goed scoort op ondernemerschap op basis van innovaties en op vermarkting van innovaties. Het is uitermate belangrijk om ondernemers te ondersteunen om voor hun innovatieve producten en diensten snel toegang te krijgen tot internationale nichemarkten. Innovatie en internationalisering samen laten sporen is een hefboom voor de economie en bedrijven.

Bedrijven en actoren zijn van mening dat er in de bedrijfswereld zeker nog potentieel is voor meer duurzame internationalisering. Bedrijven met potentieel gericht detecteren en nog beter begeleiden is nodig. Bedrijven hebben niet alleen nood aan gespecialiseerde begeleiding, maar ook aan leren van ervaringen van andere bedrijven en peers.

Ook al is Vlaanderen een open economie en noemen we ons verbonden met de wereld, toch ontbreekt het vaak aan een voldoende brede internationale mindset. Sensibilisering is dus ook blijvend nodig.

1.3.2 Meer bedrijven in Vlaanderen verankeren

In Vlaanderen zijn al heel wat internationale bedrijven actief. Van oorsprong zijn dit buitenlandse bedrijven die in Vlaanderen een vestiging hebben geopend, of Vlaamse bedrijven die vestiging zijn geworden van een buitenlandse bedrijf. Internationale bedrijven spreiden hun activiteiten over verschillende landen. Het is van groot belang om op tijd een strategisch inzicht te krijgen in deze lokaliseringstrategie.

De hoofdkwartieren van de buitenlandse bedrijven evalueren voortdurend hun aanwezigheid in onze regio en kiezen voor locaties die het best passen in hun globale strategie. Daardoor neemt het belang van een gericht retentie- en uitbreidingsbeleid toe, inclusief concrete maatregelen om buitenlandse bedrijven ervan te overtuigen hun vestiging in Vlaanderen te behouden of hun uitbreiding in Vlaanderen te realiseren en niet elders.

Er is nood aan een systeem om enerzijds in een vroeg stadium de plannen of problemen van deze bedrijven te kennen en anderzijds aan een instrumentarium om deze bedrijven nog beter te ondersteunen.

Ook hier is een meer intensieve, maar sterk gecoördineerde Vlaams-brede aanpak nodig. Daarom zijn partners nodig die willen meewerken aan een nieuw Vlaams breed retentiemanagement gericht op vestigingen van buitenlandse bedrijven.

1.4 Mogelijke acties in deze oproep

We verwachten uitdrukkelijk projectvoorstellen die onderstaande acties inhouden en op de aangegeven specifieke doelgroepen gericht zijn.

De voorstellen kunnen uitvoering geven aan 1 of meerdere subdoelstellingen.

1.4.1 doelstelling 1. "Meer Vlaamse bedrijven met potentieel doen internationaliseren"

- Vlaams-breed sensibiliseren over het belang van internationalisering van bedrijven.

Mogelijke acties:

- ✓ sensibiliseren en informeren over het belang van een duurzame aanwezigheid op een buitenlandse markt (bv. het belang van een goede voorbereiding en prospectie, selectie van de juiste partners, inschatten van risico's, belang van volgehouden inspanning ...)
- ✓ sensibiliseringsactiviteiten, die voor de indiener nieuwe doelgroepen bereiken en erop gericht zijn om bedrijven met exportpotentieel te detecteren. Dit kan ook gaan over bedrijven in nieuwe of in transformatie zijnde sectoren (disruptie) en die hun internationaliseringsstrategie moeten herzien of uitwerken om snel te kunnen schalen.

De acties moeten een sensibiliserend en detecterend karakter hebben en bovendien bedrijven informeren over de ondersteuning die de Vlaamse overheid aan deze bedrijven biedt in hun internationaliseringstraject bv. de dienstverlening van Flanders Investment & Trade of het VLAIO-instrumentarium voor bedrijven die met disruptie te maken krijgen.

Het kan gaan over volgende activiteiten:

- ✓ organisatie van seminars
- ✓ netwerkactiviteiten waarin peers met elkaar in contact komen en van elkaar leren,

- ✓ ontmoetingen met experts
- ✓ publicaties of campagnes
- ✓ ...

Projecten binnen deze eerste subdoelstelling richten zich op Vlaamse bedrijven met exportpotentieel en/of Vlaamse bedrijven die nieuwe markten betreden.

- Bedrijven oriënteren in de opmaak of herziening van hun internationaliseringsstrategie

Mogelijke acties:

- ✓ het koppelen van een internationaliseringsluik gebouwd op bestaande trajecten van start-ups en scale-ups, door matchmaking van bedrijven met dienstverleners (bv. binnen de kmo-portefeuille). Echte begeleiding kan omwille van staatssteunredenen niet: het betreft enkel de toepassing van de sensibilisering naar het concrete geval van het bedrijf en de toeleiding naar een voor het bedrijf gepaste dienstverlener, die de effectieve begeleiding zal uitvoeren.
- ✓ het opzetten van nieuwe begeleidingstrajecten van bedrijven die te maken krijgen met disrupties of een disruptieve markt betreden, en hun internationaliseringsstrategie moeten herzien, om deze begeleidingstrajecten via de kmo-portefeuille of puur privaat aan de bedrijven aan te bieden.

Projecten in deze tweede subdoelstelling richten zich op volgende doelgroepen:

- ✓ startups of scale-ups die potentieel hebben om snel internationaal te kunnen schalen
- ✓ bedrijven die te maken krijgen met disrupties of een disruptieve markt betreden, en hun internationaliseringsstrategie grondig moeten herzien en snel moeten uitwerken om te kunnen schalen. In de projecten moet een scherpe afbakening of definiëring van de doelgroep voorzien worden. Het is belangrijk dat een begeleidingsprogramma in overleg met FIT dient opgebouwd te worden, en dat deze trajecten zich richten op bedrijven die bewijzen het potentieel te hebben om zich succesvol te (her) oriënteren.

1.4.2 doelstelling 2 "Meer bedrijven in Vlaanderen verankeren"

- Bijdragen tot een substantieel retentiemanagement gericht op Vlaamse vestigingen van buitenlandse bedrijven, met als doel de uitbouw van een retentienetwerk dat:
 - ✓ in een vroeg stadium detecteert wat de plannen van een bedrijf met buitenlandse oorsprong zijn, of er problemen zijn, uitbreidingsplannen waarin internationale concurrentie speelt, of een risico bestaat op herlokalisatie van het bedrijf
 - ✓ bestaat uit een netwerk van 'accountmanagers' die contacten hebben bij bedrijven, en werken vanuit de focus 'retentie'
 - ✓ wordt gecoördineerd door een retentiemanager bij FIT, i.s.m. het Agentschap Innoveren & Ondernemen.

Mogelijke acties:

- ✓ de uitbouw en werking van het retentienetwerk in samenwerking met FIT en het Agentschap Innoveren & Ondernemen.
- ✓ acties gericht op detectie, bv. zelf opbouwen van een netwerk van binnenlandse antennes die mogelijk problemen van bedrijven kunnen signaleren, bedrijfsbezoeken afleggen en een gezamenlijke informatiestructuur opzetten met FIT en het Agentschap Innoveren en Ondernemen.
- ✓ de organisatie van sensibiliseringsactiviteiten, bv. seminars inrichten over "wat zijn de knipperlichtsignalen?"
- ✓ 'toeleiden' naar experts die het bedrijf kunnen helpen met heroriënteren (bv. via KMO-portefeuille of KMO-groeisubsidie).
- ✓ 'concepten en mogelijke nieuwe ondersteuning van bedrijven' uitwerken.

Projecten richten zich op de doelgroep van Vlaamse vestigingen van buitenlandse bedrijven.

2. Oproepmodaliteiten

2.1. Oproepspecifieke vereisten

Deze oproep richt zich uitdrukkelijk tot indieners die reeds een werking voor internationaliserende bedrijven uitgebouwd hebben en de nodige ervaring en kennis bezitten.

Enkel voorstellen die volgens de geldende staatssteunregels uitgewerkt zijn (zie verder punt 2.4 over staatssteun) en Vlaams-breed uitgevoerd worden, komen in aanmerking.

Projecten dienen tijdens de uitvoering van het project deel te nemen aan de platformwerking die FIT in het kader van deze oproep zal opstarten. Samenwerking met Flanders Investment & Trade voor de afstemming, coördinatie en organisatie met de bedoeling om een werking op Vlaams niveau te krijgen, is eveneens noodzakelijk. We verwachten van elk projectvoorstel hiervoor een concreet voorstel.

2.2 Looptijd van de projecten

Om in aanmerking te kunnen komen, dienen projecten op vrij korte termijn realiseerbaar te zijn. De projectduur bedraagt in principe maximaal 2 jaar. Projecten dienen van start te kunnen gaan binnen de 6 maand na goedkeuring. Projecten die zijn afgerond voor indiening komen niet in aanmerking. Ingeval de staatssteunregelgeving van toepassing is, komen slechts uitgaven in aanmerking vanaf de indiening van de aanvraag.

2.3. Steunintensiteit en financiering

Het EFRO-steunpercentage bedraagt **maximaal 40%**. De EFRO-bijdrage en (eventuele) cofinanciering door Vlaamse overheden (Vlaamse overheid, Provincie, lokale besturen) kunnen samen **maximaal 85%** bedragen van de totale projectkosten. De toekenning van Vlaamse, provinciale of andere cofinanciering moet uiterlijk bij de definitieve goedkeuring van het project aan de Managementautoriteit worden bevestigd. Aan de projectpromotoren wordt in principe een eigen financiële bijdrage van minimaal 15% gevraagd.

2.4 Staatssteun

Binnen het kader van deze oproep is er **GEEN staatssteun** indien het gaat om:

Het aanbieden van **niet economische activiteiten** zoals:

- generieke promotie van het internationaal ondernemen via sensibilisering/informatieverstrekking
- stimuleren en verspreiden van zoveel mogelijk generieke informatie (in het algemeen belang) ter bevordering van het ondernemerschap (Dienst van Algemeen Belang – DAB).

Alles tot en met een kortlopende begeleiding, (ook individueel) kan onder de sensibiliserende taak inzake ondernemerschapsbevordering vallen, enkel indien de doelstelling hiervan is de onderneming algemeen inzicht te bieden in de noodzaak van verdere (intensieve) begeleiding.

Indien een project effectief ondernemingen individueel gaat adviseren of begeleiden is er **WEL** sprake van **staatsteun** omdat we hier te maken hebben met **puur economische activiteiten**.

Elke activiteit die er immers in bestaat om goederen/diensten op een gegeven markt aan te bieden, en die (althans in beginsel) uitgevoerd kan worden door private actoren (bv. consultant, bedrijfsadviseur) om winst te maken, betreft een economische activiteit.

Om een dergelijk project alsnog volgens de geldende staatssteunregels uit te werken kan het aan-/uitbesteden aan een marktpartij van de begeleiding, die als economisch gekwalificeerd, soelaas bieden. Op deze manier wordt de markt immers geraadpleegd en is geen sprake meer van staatssteun voor wat de begeleiding betreft.

De projectuitvoerder voert hierbij zelf geen economische activiteit meer uit maar voorziet enkel in het kader om de begeleiding mogelijk te maken. In dat geval wordt het project zo georganiseerd dat er op het niveau van de projectuitvoerder geen voordeel overblijft.

Opmerking: om een onderscheid te maken tussen economisch en een niet-economische activiteit, kan het product of eindresultaat van een begeleiding in veel gevallen uitsluitend geven. Betreft het product/ eindresultaat een advies op maat, een bruikbaar antwoord op de noden/vragen van een individuele onderneming dan gaat dit met zeer grote waarschijnlijkheid om een economische activiteit.

Voor deze oproep wordt een budget voorzien van **1.000.000 euro** EFRO-steun.

3. Beoordelings- en selectiecriteria van de “Projectoproep”

Projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria. De **ontvankelijkheidscriteria** zijn de inpasbaarheid in het programma, eventuele oproepspecifieke vereisten, het feit of de promotor rechtspersoonlijkheid heeft en mogelijke overlapping met andere subsidies.

De **selectiecriteria** hebben betrekking op:

1. Scope / inhoud
2. Kwaliteit
3. Begroting en financieel plan
4. Communicatie
5. Planning
6. Indicatoren

De van toepassing zijnde indicatoren vindt u in de webapplicatie, wanneer u een projectvoorstel aanmaakt. Binnen dezelfde webapplicatie vindt u bovendien per indicator een helptekst waarin er toelichting gegeven wordt m.b.t. de interpretatie van de indicator.

In de oproep zijn mogelijk voorwaarden en/of voorkeuren naar projecten toe opgesomd (zie ‘context van de projectoproep’, en ‘oproepmodaliteiten’). Indien dit zo is wordt hiermee rekening gehouden bij de beoordeling van de ontvankelijkheidscriteria (indien voorwaarden), hetzij bij de scoring op de selectiecriteria (indien voorkeuren).

4. Indicatoren

Bij indiening van een projectvoorstel, dient te worden aangegeven welke bijdrage aan de programma-indicatoren wordt geleverd:					
ID	Indicator	Type	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Omschrijving indicator
O.2.1	Aantal ondernemingen die steun ontvangen (EU-indicator)	Ouput	Aantal	600	Aantal ondernemingen die steun ontvangen waarbij zowel een directe als een niet-directe financiële transfer plaatsvindt (begeleiding, consultancy, incubatie centra, ...)
O.2.2	Aantal ondernemingen die niet-financiële steun ontvangen (EU-indicator)	Output	Aantal	600	Aantal ondernemingen die steun ontvangen waarbij geen directe financiële transfer plaatsvindt (begeleiding, consultancy, incubatie centra, ...) Onderdeel van de gemeenschappelijke output indicator 'Aantal ondernemingen die steun ontvangen'

5. Praktische modaliteiten

5.1. Selectieprocedure

De beoordeling en selectie van de projectaanvragen gebeurt door de Managementautoriteit. Voorafgaandelijk worden zij voor advies voorgelegd aan een Technische Werkgroep. Projecten kunnen worden goedgekeurd onder voorwaarden, waaraan binnen een termijn van maximum 6 maanden dient te worden voldaan.

5.2. Praktische info bij projectindiening

Projectvoorstellen kunnen vanaf de bekendmaking van de projectoproep en tot afsluiting van de oproepperiode, bij de managementautoriteit worden ingediend. Het indienen gebeurt uitsluitend **elektronisch** door middel van de webapplicatie, beschikbaar op de EFRO-website (www.efro.be). De uiterste indieningsdatum wordt vastgelegd op **donderdag 22 maart 2018**.

Projectvoorstellen moeten vooraf aangemeld worden bij de EFRO-Managementautoriteit. Dit kan door een omschrijving van het project (partners, activiteiten, budget) over te maken aan de EFRO-Managementautoriteit (max. 2 A4) **vóór 8 maart 2018**, waarna een terugkoppeling gebeurt. Gelieve voor deze vooraanmelding gebruik te maken van het **sjabloon** (zie bijlage bij deze oproeptekst).

Tevens zal een infosessie worden georganiseerd om toelichting te geven bij de projectoproep en de EFRO-technische aspecten. Deze infosessie is voorzien op **vrijdag 12 januari 2018 om 13u30 in het Ellipsgebouw, auditorium, Koning Albert II-laan 35, 1030 Brussel**. Inschrijven voor deze infosessie kan via philippe.rousseau@vlaio.be.

Bij het opstellen van de projectaanvraag kan begeleiding worden verstrekt door de provinciale en grootstedelijke contactpunten. Er wordt sterk aanbevolen van deze begeleiding gebruik te maken met het oog op de volledigheid en kwaliteit van het projectvoorstel (naleving van EFRO-reglementering, eligibiliteit van de uitgaven, wetgeving inzake overheidsopdrachten, staatssteun, ...).

Volgende **bijlagen** moeten aan uw projectvoorstel toegevoegd worden. De sjablonen hiervoor zijn terug te vinden via www.efro.be

- Een verklaring omtrent de inkomsten;
- Een verklaring omtrent het btw-statuuut;
- Een verklaring omtrent de wet op de overheidsopdrachten (+ eventueel aanbestedingsplan);
- Enkel indien van toepassing:
 - Cofinancieringsbewijzen (indien nog niet toegekend, moeten minstens de verstuurde aanvraagbrieven bijgevoegd worden);
 - Demimisverklaring;
 - Eigendomsbestemming;

Het is ook erg belangrijk om de **praktische gidsen** grondig door te nemen vooraleer een projectvoorstel aan te maken. Deze vindt u ook terug op www.efro.be.

Voor het aanmaken van een projectvoorstel zijn volgende gidsen de belangrijkste:

- Praktische gids 'Projectindiening'
- Handleiding 'Communicatie voor promotoren'
- Praktische gids "Projectuitvoering en subsidiabiliteit"
- Staatsteun – Richtlijnen voor subsidieontvangers
- Gunningsdraaiboek' voor overheidsopdrachten (zie: http://www.bestuurszaken.be/toelichting_nieuwe_regelgeving)

Provinciale EFRO-contactpunten :

- Provincie Antwerpen, Bezoekersadres: Desguinlei 100, 2018 Antwerpen, Postadres: Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen
Anneke.vandenaker@provincieantwerpen.be (tel. 03/240.66.03)
- Provincie Limburg, Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt
robert.daniels@limburg.be (tel. 011/23.74.32)
- Provincie Vlaams Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven
claudine.carton@vlaamsbrabant.be (tel. 016/26.74.14)
- Provincie Oost-Vlaanderen, PAC Het Zuid, Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent,
heidi.tency@oost-vlaanderen.be (tel. 09/267.86.37)
- Provincie West-Vlaanderen, Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
ellen.cardoen@west-vlaanderen.be (tel.050/40.31.72)

Stedelijke EFRO-contactpunten :

- Stad Antwerpen, bezoekadres: Francis Wellesplein 1, 2018 Antwerpen
correspondentie: Grote Markt 1, 2000 Antwerpen
wim.blommaart@stad.Antwerpen.be (tel. 03/338.61.28)
- Stad Gent, Bezoekadres: Keizer Karelstraat 1, 9000 Gent
Correspondentie: Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent
joris.demoor@gent.be (tel. 09/266.53.28)

Centraal Programmasecretariaat

- Entiteit Europa Economie, Koning Albert II-laan 35 bus 12, 1030 Brussel
Philippe.rousseau@vlaio.be (02/553.37.07)
Frederik.maertens@vlaio.be (02/553.38.37)

Samenvattende Projectfiche

Project			
Prioriteit	2	SD	4
Projecttitel			
Provincie/Vlaams Gewest		Plaats Uitvoering (NUTS-niveau)	
Promotor			
Contactpersoon:		e-mail:	tel.:
	Co-promotor 1		
	Co-promotor 2		
	Co-promotor 3		
Projectperiode			

Projectbeschrijving: samenvatting

Doelstellingen van het project

Voorziene activiteiten

Voorziene kosten en budget (zo gedetailleerd mogelijk)

Gelieve deze projectfiche over te maken aan de EFRO-Managementautoriteit voor donderdag 8 maart 2018 via philippe.rousseau@vlaio.be.
Gelieve deze projectfiche te beperken tot maximaal 2 pagina's.